

Paggamit ng Reviewer's Guide—Walkthrough

Intro: Kapag nakumpleto na ng isang translation team ang pagsasalin ng Bagong Tipan gamit ang walong hakbang ng MAST, nagawa na ng grupong iyon ang lahat sa kakayahan nito upang maging sakto at tama ang pagsasalin. Dumating na ang panahon para sa grupo na humingi ng tulong para sa pagpapatibay ng kalidad ng pagsasalin. Ang Reviewer's Guide ay isang sanggunian na idinisenyo upang mangolekta ng feedback mula sa iba pang mga mananampalataya sa heart language tungkol sa pagsasalin. Ang module na ito ay dinisenyo upang sanayin ang mga lider na gamitin ang Reviewer's Guide upang suriin ang mga isinaling Salita ng Diyos. Magbibigay din ito ng gabay kung paano gamitin ang impormasyong nakuha upang mapabuti ang pagsasalin.

Itanong: Sa palagay mo, bakit mahalagang hilingin sa iba na magbigay ng input sa kalidad ng pagsasalin? *(Isulat sa board ang kanilang mga ideya.)*

Ipaliwanag na ang pagkuha ng feedback mula sa iba ay mahalaga sa ilang kadahilanan. Ang dalawang ito ang pinakamahalaga:

1. Ang pagkuha ng feedback ay nakakatulong na mapabuti ang kalidad ng pagsasalin.
2. Nagkakaroon din ito ng suporta ng komunidad sa pagsasalin.

Upang magsagawa ng sesyon ng Reviewers' Guide (RG), ang translation team ay kailangang pumili ng isang Lider at maghanap ng iba pang mga mananampalataya sa heart language na handang tumulong sa pagsusuri ng pagsasalin. Dapat mayroong hindi bababa sa 2 taga-Review, ngunit hindi hihigit sa 4 na taga-Review, para sa bawat sesyon.

Pagpili ng Lider: Ang translation team ay maaaring pumili ng kanilang sariling team leader o ibang tao sa team na magsasagawa ng prosesong ito. O maaari silang pumili ng isang tao sa labas ng grupo upang magsilbi bilang Lider para sa mga sesyon ng pagsusuri (RG).

- Ang Lider para sa mga sesyon ng RG ay dapat may kaalaman sa laman ng Bibliya. Makakatulong ito sa kanya na ayusin ang mga tanong at linawin ang mga sagot mula sa mga Reviewer.
- Dapat ding magkaroon ng magandang reputasyon ang Lider at magpakita ng kasanayan sa pamumuno.
- Dapat magkaroon ng magandang relasyon ang Leader sa translation team, dahil kakailanganin niyang ibahagi sa kanila ang mga mungkahing pagbabago pagkatapos ng mga RG sesyon.

- Ang Lider ay dapat magkaroon ng gateway language Bible na bukas sa talata upang masuri ang mga sagot sa mga tanong. Bagamat ang mga mungkahing sagot ay ibinibigay sa RG, ito ay mga mungkahi lamang. Ang Banal na Kasulatan sa wikang gateway ay kinakailangan para sa paghahambing.
- Kailangang may kakayanan na magsalita ng parehong wika (bilingual) ang Lider, dahil ang RG ay makukuha lamang sa wikang gateway.
- Ang isang buong pahina ng mga tagubilin para sa Lider ay kasama sa RG kaagad pagkatapos ng Table of Contents. Dapat itong ibigay sa bawat Lider.

Pagpili ng mga Reviewer: Kakailanganin ng translation team na hilingin sa iba pang mga mananampalataya mula sa kanilang simbahan o komunidad na sumali sa pagsusuri. Maaari silang magtanong ng 2 hanggang 4 na mananampalataya sa heart language na makikipagtulungan sa kanila sa lahat ng mga talata, o maaari nilang gamitin ang iba't ibang mga tao upang maging Reviewer para sa iba't ibang mga talata. Ideally, ang mga Reviewers ay nagsasalita ng gateway language pati na rin ang kanilang sariling wika.

Ang mga tagasuri ay hindi dapat magkaroon ng anumang naunang koneksyon sa proyekto ng pagsasalin ng Bibliya. Dapat silang maging mabuting Kristiyano na may hangaring makita ang Kasulatan na isinalin at naa access ng komunidad.

Paano Magsagawa ng Review: Kapag napili na ang isang lider at may dalawang Reviewer man lang, kailangan nilang maghanap ng oras para magtipon para sa isang review session. Kailangang maghanap ang lider ng isang lugar kung sila maaaring magtipon at para ihanda ang mga materials:

- Nakaprint na kopya ng Reviewer's Guide
- Nakaprint na kopya ng mga isinaling salita ng Diyos para sa lider at mga taga Review
- Nakaprint na kopya ng salita ng Diyos sa Gateway Language
- Papel at panulat

(Gamitin ang mga slides o isang pahina mula sa RG para magsanay gamit ang Mateo 3:13-17).

Habang nirereview ang isang talata, ang leader ay nagsisimulang ibahagi ang background para sa talata. (Basahin ang background ng talata).

Pagkatapos ay babasahin ng lider ang isinaling talata nang naririnig nang lahat. Ang kopya ng talata ay dapat nababasa ng bawat reviewer para masundan ang pagbabasa nito. (Basahin ang Mateo 3:13-17 nang naririnig ng lahat).

Pagkatapos, ang lider ay manghihingi ng summary ng talata. (Sabihin sa kanila, "Isummarize niyo ang talata sa inyong sariling wika.")

Makikinig ang lider at mamarkahan ang kahon ng bawat isang item sa Part 1 na binanggit ng review sa kanyang buod. (Pagusapan kung anong mga kahon ang icheck pagkatapos pakinggan ang buod na kanilang binigay. Maaari din maglista ang lider ng ilang mga punto kaugnay ng mga sinabi ng Reviewer.

Sunod, ang Part 2 ay naglalaman ng specific na mga tanong. Kailangang sagutin ito ng mga Reviewer sa kanilang sariling salita. Kung ang isang specific na tanong ay nabanggit na buod, pwede nang laktawan ito. Kung ang tanong ay sinagot or nasagot sa isang paraan na hindi inaasahan, dapat magtanong pa ang lider ng mga karagdagang tanong para malaman kung ang talata ay hindi maliwanag o mahirap unawain. Halimbawa, “Pwede mo bang ipakita sa isinaling talata kung saan nakasaad yan?” (Ipasagot sa kanila ang unang 4 na tanong. Pasagutin sila mula lamang sa mga talata na kanilang binasa. Pagusapan kung paano ihahambing ang mga sagot nila sa RG. Pagusapan din kung anong mga punto ang nais nilang isulat patungkol sa kanilang mga sagot.)

Ang part 2 ay mayroon ding mga tanong patungkol sa mga kahulugang hindi tuwiran. Kabilang sa mga tanong na ito ay, “Ano sa palagay niyo?” Ibig sabihin, ang sagot ay hindi maliwanag na makikita sa talata. (Minsan ito ay dahil ang Bibliya ay gumagamit ng mga salitang naglalarawan.) Dapat isaisip ng mga Reviewer ang buong talata at sagutin ang mga tanong sa abot ng kanilang makakaya. Ito lang ang mga tanong na maaaring sagutin gamint ang mga impormasyong mula sa ibang talata o mula sa ibang nalalaman ng bawat isang reviewer mula sa kanilang pagiging Christian. Isang possibleng sagot ay ibinigay sa bawat isang tanong. Ang sagot ng mga Reviewer ay maaring magkakaiba at dapat i-tala ng lider ang anumang sagot na hindi inaasahan at magtanong pa ang lider ng karagdagang mga tanong tulad ng ipinaliwanag kanina. Kung ang mga Reviewer ay inaabot nang mahigit 5 minuto sa mga tanong na hindi tuwiran ang sagot, dapat i-tala ito ng lider at tumuloy sa susunod na tanong. (Ipasagot sa kanila ang pang 5 na tanong. Kung agad nilang sinagot, “Ang Diyos Ama,” hayaan silang magpaliwanag kung nauunawaan nila ito mula sa anumang salita mula sat alata.)

Dapat maunawaan ng lider ang sumusunod na mga punto. Ang mga naka highlight ay dapat sabihin sa mga Reviewer mula sa simula, at paulit ulit sa ibang pagkakataon, kung kinakailangan. Ang iba pang mga punto ay maaaring dumating sa panahon ng proseso ng pagsusuri, at maaari silang ipaliwanag kung kinakailangan sa oras na iyon.

1. Ito ay pagsusuri sa isinalin na teksto, **hindi** ng mga Reviewer. Walang sinuman ang sinusubok ang kaalaman. (Dapat ulitin ng Lider ang puntong ito nang maraming beses hangga't kinakailangan.) Dapat hikayatin ng Lider ang mga Reviewer na magbigay ng maikling sagot. Kung sila ay maglalayo upang talakayin ang iba pang mga bahagi ng Kasulatan, dapat ibalik sila ng Lider sa tekstong sinusuri at humingi lamang ng mga sagot mula sa isinalin na teksto.

2. Muling tiyakin ang mga Reviewer na hindi sila hihilingin na itama o i edit ang anumang bagay sa teksto. Kailangan lamang nilang tumugon sa mga tanong mula sa kung ano ang nasa teksto ngayon. Kung sa tingin nila ay may kulang, maaari nilang ituro iyon. Kung may nakitang hindi malinaw na mga talata, gagawa ng mga tala ang Lider at ibabalik ito sa translation team para talakayin at ituwid.

Itanong: Sa palagay ninyo, bakit hindi i-edit ng mga Reviewer ang teksto? (Ang translation team ang bahalang gumawa ng mga desisyon sa kung ano ang kailangang baguhin.)

3. Dapat sagutin ng mga reviewer ang lahat ng tanong batay sa kanilang nabasa (o naririnig) sa teksto. Hindi sila dapat sumagot batay sa iba pang mga mapagkukunan, pagsasanay, o sa kanilang sariling mga ideya.
4. Sa bawat tanong, isang talata ang partikular na tinutukoy. Ito ay upang matulungan ang mga Reviewer na lumingon sa bahaging iyon at ibigay ang tugon mula sa teksto, hindi direktang pagsipi kundi pagsasabi ng mga sagot sa kanilang sariling mga salita.
5. May mga talatang may mga simpleng tanong at mabilis itong masasagot. Ang iba pang mga tanong ay mas kumplikado, ngunit dapat subukan ng isang Lider na lumipat sa susunod na tanong pagkatapos ng mga 5 minutong talakayan.
6. Hindi sakop ng gabay ang bawat talata ng Kasulatan. Sa halip, sakop nito ang mga tiyak na talata. Ang maikling buod ng background ay minsan ay ibibigay upang makatulong sa pag orient ng mga Reviewer bago ang mga tanong.
7. Ang talata ay dapat basahin (o pakinggan) nang buo bago magtanong ng anumang tanong. Kung mababasa ng mga Reviewer sa kanilang wika, dapat silang magkaroon ng kopya ng isinalin na talata upang sila ay makasabay.
8. Hindi lahat ng talata ng talata ay magkakaroon ng tanong.
9. "Ano sa palagay mo " Ang mga tanong ay dinisenyo upang kumpirmahin na ang daloy at ipinahiwatig na impormasyon ay magkatugma at maaaring makalap mula sa teksto.
10. Ang pag-asess na ito ay nag-uudyok ng feedback tungkol sa kabuuan at kalinawan.

Itanong: Sa palagay ninyo bakit hindi lahat ng talata ng Banal na Kasulatan ay nasasakop? (Lahat ng talata ay na check na. Ito ay isang spot check na tumutulong sa komunidad na makibahagi at maaaring matuklasan ang mga problemang hindi nakita ng translation team.)

Itanong: Sa palagay mo ba mauunawaan ng mga reviewer ang mga tagubilin na ito?

Gamitin ang mga slide o isang naka print na pahina ng RG upang ilarawan ang paliwanag sa ibaba.

Sinimulan ng Lider ang pag-aasess sa pamamagitan ng pagbabahagi ng anumang impormasyon sa Background. Pagkatapos ay babasahin ng Lider nang malakas ang talata sa isinalin na teksto. Kung maaari (kung ang lahat ay isang mambabasa), ang teksto ay dapat na magagamit para sa bawat Reviewer upang sundin kasama habang binabasa ito.

Ang Part 1 ay humihingi ng buod ng binasa. Dapat ibuod ng mga reviewer kung ano ang kasama sa talata, sa kanilang sariling mga salita. Ang Lider ay magmamarka ng kahon sa pamamagitan ng bawat item sa Bahagi 1 na kasama sa kanilang buod.

Ang bahagi 2 ay nagtatanong ng mga tiyak na tanong. Ang mga reviewer ay dapat sumagot sa kanilang sariling mga salita. Kung ang isang partikular na tanong ay tinalakay na sa buod, maaaring laktawan ito ng Lider. Kung ang isang tanong ay nasagot sa hindi inaasahang paraan, dapat magtanong pa ang Lider upang malaman kung ang teksto ay hindi malinaw o nakalilito. (*Halimbawa, "Maaari mo bang ipakita sa akin sa teksto kung saan nakasulat iyon?"*)

May ilang tanong din ang Part 2 sa mga ipinahihiwatig na kahulugan. Kasama sa ganitong uri ng tanong ang mga salitang tulad ng "Bakit sa tingin mo," "Paano mo iniisip," at "Ano sa palagay mo." Ibig sabihin nito ay hindi malinaw na nakasaad ang sagot sa teksto. (Kadalasan ito ay dahil maraming salitang larawan ang ginagamit ng Bibliya.) Dapat isipin ng mga reviewer ang buong talata at sagutin ang pinakamainam na magagawa nila. *Ang mga tanong na ito ay maaaring masagot gamit ang impormasyon mula sa ibang mga talata o na alam ng bawat Reviewer mula sa pagiging isang Kristiyano.*

Ang isang posibleng sagot ay ibinigay para sa bawat isa sa mga iminungkahing tanong na ito. Maaaring magkakaiba ang mga sagot ng mga Reviewer, at dapat pa ring tandaan ng Lider ang anumang hindi inaasahang bagay sa mga sagot at dapat magtanong ng karagdagang mga tanong tulad ng ipinaliwanag kanina. Kung ang mga Reviewer ay nagsisimulang gumastos ng higit sa 5 minuto sa anumang ipinahiwatig na tanong sa kahulugan, ang Lider ay dapat gumawa ng isang tala at lumipat sa susunod na tanong.

Dapat isulat ng Lider ang anumang mga tanong, alalahanin, o posibleng mga pagkakamali na nabubunyag. Iingat ng Lider ang mga tala na ito para ibahagi sa translation team.

Ipaliwanag: Pagkatapos ng pagsusuri, mag-iskedyul ang Lider ng oras para makipagkita sa translation team. Pagkatapos ay dapat ipasa ng Lider ang mga talaang ito kasama ang grupo, at ang grupo ang magpapasiya kung anong mga uri ng

pagwawasto ang kailangang gawin. Mas mainam na tiyakin na mayroon ding isang typist, na may pagsasalin sa isang laptop. Pagkatapos ay ang grupo ay maaaring dumaan at gumawa ng anumang kinakailangang mga pagbabago sa BTT Writer, at ang mga pagwawasto na iyon ay maaaring mai-save. Pagkatapos ay ang naitama na teksto ay maaaring mai-upload sa WACS.

Konklusyon: Ang pagsasagawa ng pagsusuri sa salin ng Bibliya ay magbibigay daan sa komunidad na magbigay ng feedback na maaaring mapabuti ang kalidad ng pagsasalin. Maaari rin nitong dagdagan ang katanggap tanggap na mga Banal na Kasulatan ng komunidad.